

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Nu se acceptă abonamente neanunțate și nu se
returnează manuscrisele neprimite.
INSERATE
Se primesc în Administrația în
Brașov și la următoarele:
GRUPURI de ANUNȚURI:
N. N. Dukos Nachr.,
H. Angelfeld & Emerie Los-
son, E. Schalek, A. Op-
pelt Nachr., Anton Oppelk,
Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Se cerșă garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
le și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare d.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrația, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — În schimb
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 72.

Brașov, Sâmbătă 30 Martie (12 Aprilie).

1902.

Cine a spart solidaritatea?

IV.

Memorandul ajunsese așa-dér a fi pentru „Tribuna“ și cei-ce o inspirau și conduceau ultima ancoră de scăpare. Ei vedeau, că de-l vor scăpa din mână și la conferența ce avea să urmeze, vor căde definitiv cu țiarul și cu „politica“ lor cu tot. De aceea memorandumul fu pus de ei mai pe sus de solidaritatea națională, ér toți, a căror vederi nu armoniau cu ale lor, erau declarați *sans facon* de „contrari ai alipirei tradiționale cătră tron“ cu „tendența de-a compromite reputațiunea poporului român ca element de ordine“.

Tocmai în ajunul conferenței din 1892 Ioan Slavici pusese în circulație o broșură infectă, în care și depusese tot talentul său denunciatoric și totă sërăcia sa de sentiment și de pudore națională. Acest „Ardelean“ de contrabandă, mai avu după toate cele petrecute, îndrăsnela de a espeda la noi de peste graniță ast-fel de pamflete, învinuind pe toți bărbații independenți ai partidului nostru, că ar fi de rea credință față cu cauza poporului român.

Când s'au întrunit dér delegații conferenței naționale la 20 Ianuarie 1892, ei se găseau într'o atmosferă infectată de miasmele neîncrederei nutrite în mod sistematic prin susținerile și denunțările tendențioase ale matadorilor „grupului tribunist“.

Conducerea partidului rugase diarele noastre române să fie cât se poate de rezervate în cestiunea atât de delicată a memoriului la corônă. Cum ar fi putut produce însă cei dela „Tribuna“ în publicul român nedumeriri și aversiune față cu toți căți se contrariau vederilor lor decât numitul diar nu făcea excepțiune? Ce se alegea de „politica“ și de „campania memorandistă“ a „Tribuniștilor“ decât ei s'ar fi supus disciplinei de partid și decât n'ar fi pregătit terenul pentru spargerea solidarității?

În conferența amintită matadorii grupului au declarat război solidarității, fără mult încunjur, prin faptul că, după ce au propus „așternerea neamănată a memorandumului“, au declarat categoric, că vor susține propunerea lor chiar și atunci, decât vor rămâne în minoritate și vor cere votare nominală asupra ei în conferența publică.

Până atunci în cele patru conferențe premerse, dela 1881, toate decisiunile însemnate ale partidului s'au luat cu unanimitate. Și nici nu se putea altfel după ce era odată proclamat principiul solidarității naționale. Luptele între diferitele păreri și votările se petreceau numai în sinul comisiunilor.

Și tocmai atunci când era vorba ca națiunea să se adreseze tronului să fi fost cu cale a-se abate dela acest procedeu? Nu era ore impusă necesitatea ca un pas atât de important ca acesta să fiă decis cu unanimitate?

Ce le păsa însă de toate acestea lui Slavici și Compania, când ei tocmai la aceea ținteau, ca prin scisiune să se țină la suprafață?

Dacă ar fi mers după mîntea lor de sigur ei ar fi forțat votarea în conferența publică și pe toți, căți ar fi votat contra propunerii lor, i-ar fi declarat de „antidinastici“ séu, cum se exprima Slavici mai diplomatic, de nisce ómenî cari „vor să-și întórcă fața din spre Viena“ și „pornesc din convingerea, că Viena nu mai are să fie centrul Monarhiei“.

Nu e meritul lor decât nu s'a întemplat așa și decât votarea, ce au provocat-o, s'a făcut într'o ședință secretă a delegaților conferenței. Acesta votare în ședința secretă s'a cerut din partea celor ce erau de alte vederi în privința modului cum avea să se procedă într'o cauză ca acesta, și cari voiau să se evite spectacolul deprimător, ce l'ar fi oferit o astfel de votare în public.

Meritul matadorilor „grupului“, este numai, că, după ce le-a succes cu ajutorul unei febrile agitațiuni în tot timpul conferenței, să învingă la votare cu-o majoritate de 20 voturi asupra solidarității naționale, n'au respectat condițiunea, ce li s'a fost pus, de-a observa reserva cuvenită în public și a nu exploata acesta împrejurare pe cale diaristică.

În aceeași di însă, în care s'a fost făcut amintita votare secretă, „Tribuna“ a divulgat-o și a contînuat a se fãli cu victoria, ce au raportat-o „Tribuniștii“ asupra celorlalți.

Nu numai că n'au avut nici o remușcare despre ceea-ce au făcut, dér se laudau încă, că au provocat desbinare într'o cestiune atât de însemnată și delicată.

În dieta ungară s'au terminat în ședința dela 10 Aprilie desbaterea proiectului de lege asupra *concesiunii*, care a fost primit și în a treia cetire. A urmat apoi desbaterea bugetului *instrucțiunii publice*. Ministrul *Wlassics* luând cuvântul vorbesce despre influența culturii maghiare asupra politicii naționale maghiare. Relevază măsurile luate de guvern pentru *unificarea școlilor secundare*. Regretă, că burghezimea se îngrămădesce pe cariera funcționarismului și neglijează industria și comerțul. La espunerile sale asupra *instrucțiunii primare*, partidul poporal prin, dese întreruperi cere mai multă grije pentru *instrucția religioasă morală*. *Wlassics* răspunde, că la școlă în prima linie vine: 1) *formarea caracterului*, 2) *cunoscințele individului*, 3) *spiritul maghiarismului*. — *Veress* Ioșef cere esecutarea art. 20 din 1848. Observă cu regret, că din *Roma* s'a pornit o agitație sistematică confesională (Întreruperi: Asta nu o tolerăm! La ordine! Președ. sună și chiamă la ordine pe *Zmeskal*). *Veress* declară, că n'a avut de gând să ofenseze. Partidul poporal se liniștesce. — *Wlassics* răspunde, că guvernul a esecutat numitul articol prin subvenționarea bisericei protestante. Cestiunea acuma nu este actuală.

Schwarzenberg contra Goluchowski. În ziua de 7 Aprilie s'a ținut în *Praga* o întrunire electorală clericală, în care prințul *Schwarzenberg* vorbind despre mișcarea „*Los von Rom*“, a adus grave acușării contra lui *Goluchowski*, care ar tolera aceea mișcare. *Schwarzenberg* a ținut despre *Goluchowski*, că n'are calitățile unui bărbat de stat și nu caută să apere interesele Austriei.

Bülow în Viena.

Tocmai în ziua când pangermanii aranjă în „*Reichsrath*“ scandalul de care pomenim la alt loc, a sosit în Viena cancelarul german contele *Bülow*, venind din *Veneția*.

Visita lui *Bülow* în Viena a urinat pe neașteptate, căci mai înainte se sciea, că el voia să se reîntórcă la *Berlin* prin *München*. Programul călătoriei și l'a schimbat însă în *Innsbruck*.

Sosit în *Bozen*, cancelarul *Bülow* a conferit timp de o oră cu ambasadorul german din Viena prințul *Eulenburg*. S'era a sosit în Viena.

Scopul visitei lui *Bülow* este — precum se afirmă — de a comunica lui *Goluchowski* impresiile, ce și-le-a luat din convorbirea cu *Prinetti* în *Veneția*. Cercurile politice vieneze sunt foarte satisfăcute de această vizită. *Bülow* va fi primit de Majestatea Sa monarhul și va face o vizită și ambasadorului italian *Nigra*.

După o telegramă din Viena, visita lui *Bülow* însă nu însemnă, că reînnoirea triplei alianțe ar fi pe deplin asigurată. Ea însemnă tocmai contrarul, că adevă mai sunt greutăți de învins și piedeci de înlăturat. Până în momentul de față nu s'a încheiat nici verbal, nici în scris tratatul de alianță. Pe basa negocierilor de până acum se poate admite, că Italia pretinde modificări în structura tratatului de alianță și mai pretinde, ca să se țină semnă de raporturile Italiei față de Franța. Urmază dér, că înțelegerea dintre Franța și Italia necesităză complectarea tratatului triplei alianțe. Italia mai pretinde publicarea noului tratat și ca condiție *sine qua non* cere înlăturarea tuturor diferențelor economice și comercial-politice dintre ea și Austro-Ungaria. Italienii nu se mai mulțumesc c'o amicitie platonice și Austro-Ungaria va fi nevoită să aducă jertfe în tariful ei vamal.

Din „Reichsrath“.

(Operetă pangermană).

Am semnalat deja eri, că în ședința dela 9 Aprilie a „*Reichsrath*“-ului, pangermanii au înscenat un mare scandal.

La ordinea zilei era desbaterea asupra cheltuielilor reclamate de instrucția industrială și școlile de specialitate. La poziția privitoare la înființarea unei școle industriale în *Budweis*, deputatul *Ploy* a propus, ca de-odată cu școlă acesta să se înființeze una și în *Eger*. Pangermanii (partidul-Schönerer) pretind separarea acestei propuneri, fiind-că ei la nici un cas nu aprobă bugetul pentru înființarea școlii din *Budweis*.

Președintele ordonă votarea asupra propunerii lui *Ploy* și de-odată cu acesta scandalul isbucnesce. *Schönererianii* flueră,

bat în bănci, sbieră și urlă. *Berger* scote dintr'o fluieră de metal tonurile cele mai infernale. *Hanisch* lovesce în bancă c'un drug de fier. *Stein* înjură pe președintele și guvernul. Sgomotul e la culme. De-odată *Stein* iese din sală și cere servitorilor să-i aducă fanfare; servitorii fiind însă din întemplare Cehi, spun că nu-i pot împlini cererea. Atunci *Stein* reîntră în sală și scandalul reîncepe și mai turbat. Furia Germanilor radicali întrece ori-ce închipuire. *Lindner* amenință pe președintele cu bastonul și amicii lui îl încurajeză să-și împlinescă amenințarea. Creștinii sociali rógă pe președinte să nu cedeze terorismului.

Președintele declară, cu estrema încredere a vocii sale, că se face votarea. Partea cea mai mare a deputaților se scólă, ca să voteze. Pangermanii însă arangeză un sgomot uriaș și când ved că sgomotul lor nu folosește nimic, își părăsesc băncile și dau năvală spre tribuna președintelui. Înainte de ce ar fi apucat careva din drépta să grăbescă în ajutorul președintelui, pangermanul *Iro smulge clopoțelul din mână președintelui* și bocănesce cu el în masa presidială. Alt deputat pangerman îi smăncesce lui *Iro clopoțelul* și-l aruncă spre capul președintelui. Din norocire n'a nimerit și clopoțelul sbură în părete, apoi căđu pe podele.

Președintele vedând că nu pôte pune capăt scenelor scandalóse, ridică ședința.

În pauză toți președinții partidelor țin o conferență. La 5^{3/4} ședința se re-deschide și președintele declară, că timpul fiind înaintat, închide ședința.

*

În urma acestui scandal situațiunea parlamentară a devenit și mai critică. Pe coridórele camerei între ministru-președinte *Koerber* și contele *Stürgkh* a fost o viuă altercație. *Koerber* a ținut:

— M'am săturat și n'am plăcere de a fi tot mereu tras la răspundere. Faceți ce vreți. *Eu acuși o să plec*.

Din congregația comitatului Caraș-Severin.

Săptămâna trecută s'a ținut adunarea extraordinară a comitatului Caraș-Severin în *Lugoș*.

Ședința, deși a fost scurtă, totuși — după cum ne spune „*Drapelul*“ — ea a scos la ivelă o mulțime de miserii, cari constituie tot atâtea probe despre starea nefriscă, în care a ajuns țera prin nenorocitul sistem sub care gemem.

D-l *Coriolan Brediceanu* a interpelat asupra unui cas flagrant de volnicie a unui notar comunal importat în comitatul Caraș-Severin. Acest notar *Bassert* din *Jablanița* a atacat pe stradă în public pe avocatul părții contrare soției sale dintr'un proces de insultă. Interpelantul întrebă pe vice-span, decât are de gând să cerceteze riguros această cauză și să pedepsească pe culpabil.

Vicespanul răspunde, că va cerceta cauza și vinovatul nu va scăpa de pedepsa meritată.

D-l *Tomici* a arătat o sumă de miserii administrative, între cari violarea cimiteriului gr. or. român din *Birchiș*, unde cu asistență administrativă, s'a înmormântat un nazarinean. D-sa a reîmprospătat

sacrilegiul din Balint, cestiune, care par'că ar fi ajuns în stadiul de a-se pierde prin dosare.

Intrându-se după aceste interpelări în ordinea de zi, comitetul permanent propune felicitarea noului ministru de comerț Horanszky printr'o adresă.

D-l C. *Brediceanu* luând cuvântul motivează de ce Românii nu pot să se alăture la adresa de felicitare către noul ministru. De 32 ani — dice oratorul — domnesco sistemul actual; loialitatea și curtoasia, plocónele și închinăciunile noastre numai umilire și despoierea de drepturi ni-au adus. Sistemul politic inaugurat la 1867 s'a abătut în decurs de 32 de ani cel puțin de o mie de ori dela temeliile sale, încât aji nu mai pentru-că ținem la națiunea noastră și la programul partidului național român, suntem decretați ca „antipatrioți“ și „trădători“. În chipul acesta sistemul actual ne face în mod artificial „trădători de patrie“, ér pe cei ce jóră în ideia de stat național maghiar fi face tot în mod artificial patrioți patentați. Până și terenul economic, comercial și industrial e infectat de puroiul acestui sistem, și când colegul lui Horanszky, ministrul de agricultură Daranyi, dice în dietă „că toate teoriile trebuie puse la o parte față de unicul scop al regimului: crearea statului național maghiar“, pe care motiv nu are pământ și ajutor de stat, decât numai pentru Ungurii și prefăcuții lor, — atunci se nu se mai aștepte dela noi aderențe, felicitări și asigurări de sprijin față de un nou ministru. Românii nu pot adera la adresa propusă, ci iau simplu la cunoștință comunicatul ministrului.

Hispanul pune la vot propunerea comitetului permanent, pe care majoritatea o primesce.

Mascagni despre Români.

Se scie, că Lună séra marele maestru italian *Mascagni* a sosit în București, unde i-s'a făcut o strălucită primire. „*Universul*“ publică o convorbire pe care d-l *Benedetto de Luca* a avut-o cu *Mascagni*. Estragem din această convorbire partea în care maestrul și-a spus părerile și impresiile sale privitor la Români și România.

Rugat fiind să-și spună impresiile asupra României, *Mascagni* a dis:

— Nu e ușor de spus, te asigur. Cu totă nóptea trecută, eu am încă în suflet adênca impresie de aséră (primirea). Amintirea acestei primiri nu se va șterge din inima mea. Am mereu înaintea ochilor mei spectacolul acelei mări de popor, care se agita în jurul meu; am în urechile mele ecoul acelor exclamațiuni: *Trăescă Mascagni! Trăescă Italia! Trăescă Italia!* etc. ce m'a mișcat mai mult la demonstrația de Lună séra. Acea serbare, nu era și nu putea fi făcută modestei mele persoane, ci iubitei noastre patrii. Acea de aséră a fost triumful artei italiene.

— Venirea d-tale e tocmai nemerită. Chiar în zilele aceste solidaritatea italo-română a avut, la Roma, un nou sigiliu de simpatie și de iubire, în primirea făcută de studențime, de cetățeni și chiar de guvern studentilor români prezenți la congresul „*Corda Fratres*“. Poporul din București a cređut de a-și arăta astfel recunoștința sa către poporul frate din Capitoliu, sərbătorind pe acela, ȳcare onorează așa de mult Italia în regatul ei natural: acel al artei.

— Admirabilă înțelepciune a strămoșilor noștri! Grație unei mâni de ómenii, pe care Roma i-a trimis în aceste regiuni să apere granițele extreme ale imperiului său, ne este dat aji de a îmbrățișa aci un popor tare, mare și glorios de frați devotați nouă. Cine ar îndrăzni să nege, că o rază din înțelepciunea Romei strălucesce încă pe aceste frunți, că o palpitație a afecțiunii latine vibréză încă în aceste inimi? Că Românii iubesc pe Italianii o sciam, dér nu mi-ași fi putut închipui nici-odată, că afecțiunea lor era așa de mare.

— Ce însemnéază a avé o inimă de artist ca a d-tale! Numai câte-va ore de când ești în România și ȳ-au fost de ajuns, ca să cunosc acest popor într'adevăr bun, sincer, plin de sentiment și de entuziasm.

— Și apoi natura țerei, amicul meu! Eu veniam din Varșovia, din sfânta Rusie, tristă prin stepe și singurătate, și trecând granița română, mi-s'a părut că mă întorc în fertilele câmpii ale Lombardiei noastre, mi-s'a părut că mă reîntorc la frumoasa primăvară a Italiei. Nu-ȳi voiți spune efectul, pe care mi-l'a făcut această prea curioasă limbă română, care fți răsună la ureche ca și un dialect din Sudul țerei noastre. Inima mi-a tresărit în piept, ca la sunetul unui scump cuvânt cunoscut...

Revoluția în Belgia.

Tendențele revoluționare iau proporții din ce în ce mai mari în Belgia.

Socialiștii au proclamat zilele aceste principiul forței.

După cum ne spune o telegramă venită din Bruxella, alaltăeri a avut loc o întrunire a socialiștilor, la care au luat parte și patru republicani spanioli. Deputatul *Van der Velde* a pronunțat un discurs revoluționar, în care a spus, că pentru a obține sufragiul universal, aji nu mai e suficientă agitația de până acuma, trebuie să apelăm la forță. Socialiștii, în număr de vr'o 1500, au parcurs străđile în strigăte subversive și întilnindu-se cu poliția s'au încăierat cu ea. Doi poliști și un socialist au fost răniți. Socialiștii și-au luat drumul apoi spre palatul principelui Albert. Poliția primind ajutor dela gendarmii i-a înprăsciat pe manifestanți. Au fost răniți mai mulți socialiști.

Asemenea manifestații s'au ținut și în orașele provinciale. În Gent mulțimea aștepta la gară pe deputații, cari se întorceau din Bruxella. Pe deputații catolici au trebuit să-i escorteze poliști până la casele lor. S'au întemplat mai multe ciocniri. În Louvier socialiștii au aprins localul redacțional al unei foi clericale. S'au întemplat ciocniri și în Antwerpen.

Se depeșeză din Bruxella: Când regele Leopold a sosit cu trenul de sud din Biarritz, mai multe mii de ómenii manifestau pentru sufragiul universal. Lucrătorii au urmărit trăsura regelui până la palat. Opoziția are de gând a trimite o deputație la rege, să-l facă atent la revoluția, ce se prepară.

Dela Academia Română.

București, 28 Martie v.

Academia Română ține în săptămâna această două ședințe publice: una aji, Joi, făcându-se următoarele lecturi: Dr. I. *Felice* „Din istoria igienei, partea II, degenerarea și regenerarea neamului, protecția copiilor“. Dr. V. *Babeș*: „Despre substanțele apărătoare și vindecătoare ale sângelui“.

A doua ședință publică în săptămâna asta va fi mâne, Vineri. Cu astă ocaziune va ceti D. A. *Xenopol* „Secularizarea averilor mănăstiresci din punctul de vedere juridic“. (În numărul de ér (69) al diarului d-vóstră aji anunțat greșit, de sigur după vr'un ȳiar bucureștean réu informat, că în ședința publică din Vinerea trecută a cetit d-l Ilie Barbulescu. Precum v'am scris, în ședința aceea a cetit lucrarea indicată d-nul At. *Marienscu*, vė rog dér a face cuvenita rectificare).

Duminea trecută o parte a membrilor Academiei a făcut excursiune la Măgurele, unde a vizitat institutul de fete Ioan Otteteleșanu, dirigeat de Academia Română în frunte cu ilustrul ei membru d-l I. Kalideru. Impresiunea primită a fost foarte mulțumitoare.

Secțiunea științelor a candidat ca membru în locul vacant prin mórtea lui Dr. Kretzulescu pe d-l Stefan Hepites, director al institutului de meteorologie. Secțiunea literară va ține Lună ședință pentru a candida membrii corespondenți.

SCIRILE DILEI.

-- 29 Martie v.

Parastas. Atragem atențiunea publicului nostru asupra parastasului solemn, ce se va ține poemâne Duminecă la órele 10 a. m. în biserica Sf. Nicolae din Scheiú, în amintirea acelor fericiti réposați pentru cari pioșii amici și rude au contribuit drept coróne eterne ajutóre de bani pentru masa studenților noștri.

Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a studenților dela gimnasiu și școla comercială cr. or. română din Brașov invită la ședința festivă, ce se va ține Duminecă în 31 Martie (13 Aprilie) 1902 în sala festivă a gimnasiului român. Inceputul la órele 3 p. m. **Programul ședinței:** 1. Cuvânt de deschidere, rostit de președ. societății D-nul *Marcu Jantea*. 2. „Heures dorées“, Vals de Ivanoviei, esecutat de orchestra societății. 3. Nomenclatura eroilor din poveștile noastre populare, studiu folkloric, de *Trandafir Scorobet*, cl. VIII. gimn. 4. Psalmul 133, de Eusebiu Mandyczewski, esec. de corul societăților. 5. Mórtea lui Fulger, de G. Coșbuc, declamată de *I. Nițescu* cl. VII. gimn. 6. Insămănătatea învățământului comercial, disertațiune de *Nicolae Otariu* cl. III. com. 7. a) „Zorile“, de G. Dima, b) „Cântec de séră“, de N. Popovici esecutat de corul societăților. 8. Jidanul călare, anecdotă de Th. Speranțiu, declamată de *Vicențiu Dimboiú*, cl. III. com. 9. a) Andante și Allegro, din „Souvenir de Mehadia“, potpuri de Klein, esec. de orchestra societăților cu solo de violină. b) Lin dórme cântărețul, romanță, quartet, esecutat de orchestra societăților. Ofertele benevole, cari se vor adăuga la fondul mesei studenților, se primesc cu mulțumită.

Moștenirea americană, despre care am vorbit odată, ni-o prezentă „B. T.“ din Budapesta în următoarea lumină: Guvernul american a comunicat guvernelor europene, că în America a murit un om de origine din Europa cu numele James (Ion) *Deian*, lăsând o moștenire, ce întrece suma de 18 milioane dolari. Principiul moștenitor este un locuitor din Budapesta, și anume medicul poliției din cartierul VII, d-l Dr. A. D. Un reporter vizitându-l ér în locuința sa, str. Damjanich Nr. 46. l'a interviuevat asupra acestei cestiuni. Dr. A. D. este un om cu avere și bine văđut, e însurat și are copii adulți, în mijlocul cărora duce o viață familiară model. Scirea despre colosala moștenire nu l'a scos din sărite și vorbea despre afacere în tonul cel mai indiferent. Repausatul Ion Dėian era, după-cum spunea doctorul, nepotul de soră a tatălui său și familia lui își trage originea din comuna *Șard*, comitatul Albei-inferiore, unde tatăl său era proprietar. Ion Dėian era din cale afară agil și sírguitor și deja în etate de 23 ani își câștigase prin comerț o avere de 10.000 cor. A învățat nemșesce, franțuzesce și englezesce și a călătorit în întreg continentul. Mai târziu ajunse în România (Dobrogea), unde a luat în arendă moșii mari dela un boier. Ast-fel și-a câștigat o avere colosală și la 1871, când s'a dus în America, ca desertor, avea deja vr'o 300.000 cor. De când a emigrat, doctorul n'a mai auzit nimica despre el, până acuma, când a cetit din gazetele românesce afacerea cu moștenirea. De alt-fel nu este încă sigur decât acel Ion Dėian este identic cu vėrul său. Doctorul a luat mėsuri la consulatul american din Budapesta pentru stabilirea identității. Este interesant, că s'a găsit și un alt moștenitor din jurul Brașovului cu numele Nicolae Dėian, care privesce lucrurile în lumină mult mai optimistă. El și-a luat chiar un avocat, în societatea cărui are de gând să plece în curėnd în America.

Lucrătorii agricoli străini în România. Din rapórtele consulare austro-ungare aflăm următoarele: Cu tóte măsurile restrictive luate de guvernul român, invasiunea lucrătorilor agricoli străini

crește din an în an. Lipsa de lucrători români îi forțéză pe proprietari a-și aduce brațe din monarchie și din Bulgaria. Vice-consulul austro-ungar din *Focsani* scrie într'un raport al său, că până la 1898 în termin mediu era nevoie pe an de 25.000 lucrători străini. La 1898 au fost 35,764, la 1899 37,244, la 1900, 36,110, cu tóte că în acest din urmă an guvernul român a pus la dispoziția proprietarilor 15.000 soldați. La 1901 numărul lucrătorilor străini s'a urcat la 66,961, dintre cari 43,682 la munca agricolă, 20,430 la pădure și 289 la pescărit. În numărul acesta însă nu sunt cuprinși cei-ce au trecut granița unul căla unul, ci numai cei veniți în grupuri. Retribuțiunile muncitorilor străini se evaluează la 24 milioane lei. Pe ȳi se plătesce lucrătorilor una cu alta 1.50—2 lei, împreună cu hrana. Pentru posturile, cari reclamă cunoștințe mai multe agricole, sunt aplicați mulți ómenii de specialitate din Austro-Ungaria pe la proprietari.

Un căpitan curajos din reg. 37 din Oradea-mare a murit Martia trecută în etate de 37 ani. Numele căpitanului era Robert *Kämpf* și despre faptele lui îndrăznețe multe se vorbeau în Oradea. Odată fusese generalul Grancy în inspecție la Oradea. După inspecție, stând de vorbă în fața casei cu mai mulți oficii, generalul voia să-și aprindă țigara. Nime-ne n'avea țigară aprinsă, nici chibrituri la sine. *Kämpf* era în balconul casei și de acolo a sărit jos, să dea generalului foc. Altă-dată a mers călare, din rémășag, înaintea trenului până la Komádi, ér până la Dobrișin s'a dus pe jos din Oradea în 3½ óre. Ultimul său act de bravură a fost, când a sărit d pe podul de fier de peste Criș pe ghiață, dela o înălțime de 12 m. Atunci și-a frânt aměndouă picioarele. După-ce s'a însănătoșat, a fost permutat în Bosnia, de unde éráși l'au adus în Oradea, unde a murit acum.

Ciocnirea din Timișóra între civili și militari, despre care am amintit deja, s'a întemplat în hotelul „*Kronprinz*“ și a fost provocată de către evreul *Osendes Iakab*, care s'a adresat în mod obraznic către oficerii *Dolveth* și *Holz*, să nu-i fixeze nevasta. Locotenentul *Dolveth*, i-a răspuns: „*Taci jidan obraznic*“ și i-a tras o palmă. Cu această evreul a ajuns în furie și mai mare, așa că oficerii au fost nevoiți a-l pune la reson.

Atentat anarchistic. În Bruxella a fost zilele aceste o esplosie de dinamită la Banca națională. Esplosia însă n'a făcut stricăciuni mai însemnate. Anarchiștii aveau de gând a profita de învălmășeala provocată prin esplosie spre a fura banote. De astă-dată n'au reușit.

Iehoviști. Un număr de locuitori în sud-vestul Rusiei au fost condamnați la închisóre, pentru-că au profesat și propagat doctrinele sectei Iehoviștilor. Această sectă fú întemeiată de către un fost oficer de artilerie cu numele *Ilgin*. Iehoviștii sunt convinși, că lumea nu va dura, de cât două-șeci de ani, după care satana va dispăre și va veni o nouă umanitate exemptă de ori-ce păcat. Influența lui *Ilgin* asupra ȳeranilor ignoranți și superstițioși era așa de puternică, încât devenise o primejdie pentru siguranța publică. El fú așa-dér arestat și condamnat la două-șeci de ani închisóre; secta pe care a întemeiat-o însă el, este și acuma în flóre, cu tóte sfortările autorităților.

Prognosa ploilor în anul 1902, compusă pe basă științifică de *Vasile Spariosu*, căpitan. *Prețul 40 bani.* Principiile fundamentale ale prognosei se află în disertațiunea d-lui căpitan scrisă în limba germană „*Über die Ursache der Wetter-Trübungen*“. (Despre cauza turburării atmosferice). „*Prognosa*“ este un căiețel de două file, avėnd titlu și explicații românesce și se póte procura cu prețul indicat la librăria *Pacher* și *Kisic* în Mostar (Herțegovina). Este de mare utilitate mai ales pentru agricultori.

Licitații. Pentru darea în antreprisă a edificiului judecătorei și a penitenciarului din *Jibou* (Sălagiu), președintele tribunalului din Zălau publică licitație, pe ziua de **30 Aprilie**. Devisul lucrărilor este stabilit în suma de 111,001 cor. 04 bani. — Pentru darea în antreprisă a muzeului industrial „Francisc Iosif I^a”, din Clușiu oficiul zidurilor publice din Clușiu publică licitație pe ziua de **6 Mai** a. c. Devisul 166,177 cor. 74 bani, ofertele se pot face atât en bloc, la toate specialitățile, cât și separat: la lucrările de pământ (2400 cor.) zidărie (77,478 cor.), cioplitul în piatră (8,865 cor.), ferărie (21,263 cor.), dulgherie (6,613 cor.), tâmplărie (8,319 cor.), lăcătușerie (3,790 cor.) etc.

„Baba și popa“. O foie din Budapesta serie următorul basm, care dă o dovadă splendidă despre fantasia corespondentului său: Un preot român mergea cu trăsura la Clușiu. În trăsura era preotul și vizitiul. În Apahida o babă îl rîgă pe preot să o ia în trăsura. „Suite babo,” răspunse popa. Peste cât-va timp, popa tocmai își întorse privirea și vede, că baba scoase un revolver, pe care îl ținea spre el. Repede se aruncă popa asupra babei și îi smincese revolverul din mână. Atunci babă scose un cuțit, pe care popa de asemenea pune mâna și întorcându-l spre baba îi aplică o împunsătură mortală. Când colo popa vede, că baba era numai deghisată ca babă, în realitate însă era un tâlhar. Popa s'a dus direct la poliție și denunțat cele întâmplate. — Un reporter al unui ziar din Clușiu informându-se la poliție, a aflat, că cele publicate în foia din Clușiu sunt nisece născociri.

Emigrările jidovilor din România.

Cetim în „Apărarea Națională” de Joi: A ajuns un adevărat scandal agitația, care se face de câtră o parte din evrei și din presa jidovită pe tema emigrărilor. Nu se scapă nici o ocaziune, se agită atât în țară, cât și în străinătate pe această nenorocită cestiune din care suferă atât țara, cât și înșiși evreii.

Este drept, că la început se accentuase un curent de emigrare pentru că mulți meșteșugari erau încurcați din cauza cererii de reciprocitate. Dăr această condițiune ne mai cerându-se, curentul de emigrare și-a pierdut cu desăvârșire ori-ce basă.

Un mare negustor evreu din Iași sosind în Capitală, am profitat de prezența sa pentru a-l întreba asupra pretinselor emigrări în masă e evreimeii din Iași.

Marele negustor care exploatează și o moșie într'un județ din nordul Moldovei, ne-a spus următoarele:

— Evreii sunt foarte satisfăcuți, că li-se mai cere reciprocitatea și că legea nu se va aplica decât la toamnă. Până atunci situația multora se va întări, pe de altă parte se speră că recolta va fi admirabilă și piața își va recăpăta elasticitatea, va fi un aflus puternic de numărări și atunci întreprinderile și clădirile vor începe din nou.

Evreii pământenii, cari la început pomiseră pe panta emigrării, s'au convins, că tot e mai bine în țară decât în America sau în Australia, unde e vorba să lupți cu oamenii energici și unde concurența e foarte aprigă.

— Dăr din Moldova nu au emigrat în ultimul timp evrei în mase?

— Au emigrat cu totul aproape 425 de familii. Din aceștia, trei sferturi aproape au rude în America, ér restul sunt oameni întru-adevăr nevoiași.

Li-s'au trimis de câtră rude scrisori în care se descrie în colorii frumoase viața ce o duc evreii din America ce sunt susținuți de societăți de binefacere.

Mai mulți evrei s'au plâns, că mămuloșii fondului pentru emigrare nu prea aveau conștiința împăcată. Prin orașele Bacău, Pătra-Nemțu, Roman, Dorohoi și altele, s'au format comitete pentru emigrare care trebuie să stringă fonduri și să dirigeze emigrările.

În unele din aceste comitete s'au întâmplat delapidări scandalose. Membrii comitetelor umbă cu trăsura, stringând banii pentru fondul emigrărilor și apoi cheltuese banii evreimei sêrace în petreceri și desfrânări.

Mai ales la Bacău s'au relevat asemenea fapte care pun într'o tristă lumină pe acei cari agită și propagă pentru emigrare.

Și în Bucuresci agenții de emigrări profită de ocaziune pentru a-și aranja propriile lor afaceri. S'a fondat o adevărată clică ce dispune cum vrea de fondurile trimise de societățile filantropice evreiesci din Viena, Paris, Odessa etc.

Am avut ocaziunea să întănesc pe mai mulți bătrâni meșteșugari evrei, cari au fost goniți când s'au dus să cêră ajutoare.

Un văpsitor bătrân a spus cu lacrimi în ochi: Nu mai găsec de lucru aci. Mi-a scris un nepot al meu că la New-York găsec văpsitorii de lucru. Ași vré să plec, dăr n'am bani. Am cerut la comitet și mi-a dîs că n'are. Nu sciu ce să fac. Nici ai noștri nu au milă de noi.

Étă cum exploatează clică evreiescă, ce propagă emigrările pe nenorocii lor coreligionari.

O altă specie de cavaleri de industrie o forméază acei cari emigréază nu dintr'un interes stringent ci din dorința de speculă.

Am constatat, că samsari, micî anteprenori de lucrări și alți speculatori, se dau drept meseriași muritori de fôme și prin protecții puternice căpătate dela șefi de comunități israelite străine, capătă mijloce destule pentru a specula în străinătate.

Décă nu reușese, intervin din nou pe la bogătașii evrei și sunt readuși în țară.

Unul a venit cu o recomandăție dela Rabinul Englierei pentru a i-se da parole și toate mijlocele ca să plece în America.

Un ziar jidovit, publicând scirea că guvernul are de gând să vie cu o modificare a articolului 7, am întrebat pe un inițiat al politiceii, care ne-a declarat că afirmările ziarului sunt o sfruntată minciună.

— Nu numai că guvernul nu se va atinge de articolul 7, dăr se va opune din răspuțeri în contra orî-cui va încerca să se atingă de singura noastră garanție națională.

Acésta nu este o cestiune de partid, ci o cestiune de neam, de aceea partidul care tot-déuna a fost apărătorul integrității teritoriului, va sci să-și facă datoria!

Cestiunea evreiescă se va rezolvi la vremea ei. Să nu se facă presiuni, căci cu presiunile se exasperéază un popor, și cine va avé să suferé consecințele, sunt cei-ce fac agitații sterpe și vinovate!

Săptemăna patimilor în Madrid.

Aspectul, ce ni-l presentă în săptemăna patimilor capitala Spaniei este din cale afară înălțator de inimă. Joi și vineri nici un vehicul nu pôte circula pe străđi; acestea aparțin exclusiv pietonilor. În fiecare moment se ivesc procesiuni compuse din ómeni îmbrăcați în talare lungi de colóre violetă. Acești ómeni aparțin diferitelor confraternități (hermandade). Apoi vin purtători de luminări, băeți de chor, preoți, cari cântă psalmi lugrubri în jurul icónelor. Acésta duréază totă ziua și o parte din nopte. Sêra, casele devoților sunt iluminate splendid, miile de făclii răspândesc o lumină stranie.

Joi a fost anul acesta, ca și în toți anii ceremonia spălării picioarelor. Cortegiul regal s'a dus la biserica palatului, unde a pontificat nunțiuul papal. Regina și-a ocupat scaunul, ér alătura fiiică-sa mai mare, princesa Asturiilor, infanta Maria Theresa și tînêrul rege.

După oficierea serviciului divin, regina și întreg cortegiul au trecut în sala colonelilor, unde s'a procedat la ceremonia spălării picioarelor. Corpul diplomatic, membrii cabinetului, grandii Spaniei și totă familia regală era de față.

Regina, asistată de damele sale de onóre, spălă picioarele la 12 cerșetóre și servi prânđul la 12 cerșetóri, luând farfuriile din mânilor grandilor Spaniei. Ceremonia acésta, ce se repetă în fie-care an, a fost instituită de Ferdinand III al Castiliei la 1242 în onórea lui Christos, care după cum se scie, a spălat cu propriile mâni picioarele apostolilor, pentru a-le da exemplul de umilință.

Vineri, serviciul s'a început în capela Regală la orele 9. În momentul adorațiunei crucei, duhovnicul curții presentă reginei pe o tavă un pachet de acte legate cu panglică roșie. Erau actele de condamnare la mórte a noué criminali. Apropiându-se regina, duhovnicul dîse:

Maiestate, veți ierta pe acești condamnați?

Și Maria Christina, cu voce emoționată răspunse:

— Îi iert, pentru-ca și D-șeu să mă ierte!

Scirea grațiării condamnaților fu comunicată telegrafic la diferitele tribunale.

Obiceiul de-a grația pe condamnații la mórte în ziua de vinerea patimilor, este foarte veche la curtea Spaniei. Este o reminiscență a vechiului obicei, de a lăsa poporului la Pasci grațiarea unui condamnat (Barabba).

La început se făcea o singură grațiare și regele alegea din întâmplare pe unul din cei presentați. Când veni Isabella II. la putere, la ceremonia din Vineria Patimilor, ea cădênd în genunchi și sărutând picioarele Rêstignitului, își întinse mânilor asupra actelor de condamnare și strigă, cu lacrimile în ochi, Vê iert pe toți, pe toți, ca D-șeu să mă ierte și pe mine!

De atunci se respectéază în atéstă și obiceiul introdus de Isabella II.

NOU ABONAMENT LA „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1902
se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coróne, pe șése luni 12 coróne, pe trei luni 6 coróne, pe o lună 2 coróne.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Dare de sêma și mulțamită publică.

Sângeorgiul-român, 19 Martie 1902.

Reuniunea de cetire și cântări locală la 2 l. c. a aranjat o reprezentațiune teatrală urmată de dans în „Hotelul Hebe” dela scalde. Cu acésta ocaziune s'au încasat cor. 152 din cari subtrăgênd spesele cu cor. 68-16, a rămas venit curat cor. 83-84 cari s'au transpus la cassa reuniunei. Suprasolviri au încurs dela următorii domni:

Bodó Károly, forestier 2 cor.; Murakózy Iános, forest. 60 b.; Teil Iános, tutor public cerc. 3 cor.; Karácsonyi Gyula, cont. 60 b.; Niculae Budescu, cancelist la jud. reg. 60 b.; Gustav Fleischer, farmacist 2 cor., toți din Rodna veche; Anton Hangea, inv. fund. în Năsêud 60 b.; Emil Mureșan, not. com. în Ilva mare 1 cor.; Ioan Rus, cojocar și comerciant 1 cor.; Alesandru Bolfa, vice-not. 60 b.; Petre Ilieșiu, colector 1 cor., toți din Maier. Dr. Andrei Monda, medic 1 cor. 50 b. Iosef Wagner farmacist 2 cor., Karacsanyi Andr. com. 1 cor., Rode K. mag. post. 1 cor. 50 b. și Ioan Câmpăan, sergent de jendarmerie 60 b., toți din Sângeorgiul-român, carora și pre acésta cale li-se esprimă mulțamita comitetului pentru maritimósele contribuiri, depuse pe altarul tinerei noastre reuniuni. Comitetul își exprimă totodată profunda sa mulțamită față de d-l Dr Andrei Monda, medic în loc și președintele reuniunei, căruia în primul loc îi revine meritul pentru buna reusită atât morală, cât și materială a acestei reprezentațiuni; apoi față de dómnele, domnișorele și domni diletanți pentru zelul dovedit, felicitându-i tot-odată pentru succesele obținute, și față de d-l Iosif Wagner,

farmacist, pentru focul de artificii produs în pausă.

Din însărcinarea comitetului:

Ioan Marcul,
secretarul reuniunei.

ULTIME SCIRI.

Viena, 10 Aprilie. Cancelarul Bülow a făcut ađi visită contelui Goluchowski. La 1½ a fost primit de Majestatea Sa monarehul; apoi a făcut visite ambasadorilor Italiei, Rusiei și Angliei, ministrului președinte Koerber, lui Krieghammer și Kallay.

Berlin, 10 Aprilie. Presa comentéază viu visita lui Bülow în Viena, întărind, că tripla alianță se va renoi fără modificări.

Budapesta, 10 Aprilie. Ministru-președinte Szell plécă ađi la Viena, ca să se întâlnească cu cancelarul german.

Odessa, 10 Aprilie. Pe la finele lui Iunie flota de rêsboiú va fi mobilisată în stil mare. Nu se scie cauza acestei mobilisări. Se fac deja transporturi de munițiuni la Sebastopol.

Viena, 10 Aprilie. Se telegraféază din Castoria, că țêranii bulgari de acolo rêsculându-se, Turcii au intervenit și astfel s'au iscat încăerări sângeróse. Peste 200 prizonieri bulgari au fost trimiși la Salonic.

Roma, 10 Aprilie. În cercurile oficiale se vorbesce de o înțelegere între Italia și Austro-Ungaria în cestiunea albanesă. Basa înțelegerei va fi, că decă eventual s'ar readuce pe tapet cestiunea Orientului, să se obțină autonomia pentru Albania.

Londra, 10 Aprilie. Lui „Standard” i-se telegraféază din Bruxella: Negocierile de pace nu s'au înterupt, dăr situația politică e apreciată aici în mod pesimistic. Obstinația lui Steyn face să se prelungească negocierile.

Literatură.

„Cuvântări bisericesci de Massillon” traduse din originalul frances de Ioan Gerț protopop gr.-cat. român al dieceii de Oradea-nare.—Deja la 1898 apăruse în Oradea-mare cartea cu titlu de manuscris, care cupinde 17 predici de ale vestitului orator ecleziastic frances. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc rêsăriten, și fie-care este pusă la acea Duminică sau sêrbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predica.—Un volum elegant de peste 400 pagini în 8º cu portretul lui Massillon. Traducerea se distinge printr'un limbaj ales. Prețul 5 coróne (6 Lei 50) plus 30 bani porto. Se află de vânzare la Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Mama sfântului Augustin de Emil Bouzau, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dîianu. Tipografia archidieceană din Blășiú. Cartea are 31 oóle de tipar (500 pagini) și este fructul ostenelelor unor labor óști-studenți în teologie dela universitatea din Bucaresta. Cuvântul „Salba” ne reamintesc societatea literară cu același nume a teologilor din seminarul desfrîntat „S. Barbara” din Viena, cărei societate își în mulțumim publici aea Fabiolei și a unei părți din catechismul cel mare al lui Deharbe. Traducătorii ne ofer o lectură edificătoare în stil îngrijit, tipar curat, hârtia bună. Prețul unui exemplar legat este aut în pãoza este 4 coróne (+ 30 b porto) Un exemplar broșat 3 coróne (+ 30 b porto). Se află de vânzare și la Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

„Supplex Libellus Valachorum”, memoriul presentat împêratului Leopold II. de câtră episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românescă făcută de profesorul Dr. E. Dîianu. Sibiú, „Tipografia” societate pe acțiuni. Un exemplar broșat costă 1 corónă (plus 5 bani porto). Se află de vânzare la Tipografia „A. Mureșianu”.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela Tipografia „AURORA”, A. Todoran

— din Gherla — Szamosujvár, —

se pot procura următoarele cărți:

Preț. Corône.	Preț. Corône.	Preț. Corône.	Preț. Corône.
Cuvântări pe Duminică. Tom. I. de renumitul orator — în D-nul adormitul — <i>Justin Papiu</i> , 48 predicii pe 38 Duminică . . . 4.40	Floxera omenimei. Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher. — 16	Dialogul tiranului cu S. Petru în porța raiului de Aron Boca Velch. — 50	Nr. 2. Vlad Hoțul dela Săcele. — 12
Cuvântări bisericești (acomodate pentru oric-ve timp) de I. Papiu, Tom. I. Ed. II. 2.40	Geografia și Istoria în școala populară. Manual compus conform planului de lecțiuni a d-lui V. Petri pentru cl. IV., V., VI., de T. Petrișor, învățător . . . — 80	Renascerea limbii române în vorbire și scriere, de Dr. Gr. Silași, broș. II. și III. Prețul fie-ărei broș. . . . . — 80	Nr. 3. Insurătorea Sorelei (basm) — 12
Cuvântări bisericești la toate sârb. de peste an de I. Papiu . . . . . 3.—	Gruia lui Novac . . . . . — 20	Ambela de odată 1.40	Nr. 4. Fiul bucatăresei înjăratului (basm) . . . . . — 12
Cuvântări funebreale și iertăciuni pentru diferite cazuri de morțe, întocmite de I. Papiu . . . . . 3.—	Horia lui Piatea Vitézul . . . . . — 12	Risete și zimbete de Tit. V. Gheaja — 60	Nr. 5. Vacarelei (basm) . . . . . — 12
Cuvântări funebreale și iertăciuni. Din autorii renumiți, prelucrate de Tit Budu, vicar . . . . . 2.—	Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar . . . . . — 20	Roșnița în sat și la oște, de Ioan Pop Reteganul . . . . . — 20	Nr. 6. Diana, din munților și Fata împărat cu mâinile tăiate (2 basmur), — 12
Catechese pentru pruncii școlari de Tit Budu, vicar . . . . . — 80	Indreptar pentru ortografia română, de Vas. Dambra . . . . . — 24	Schița din Italia de Teodor Bulcu, profesor gimn. . . . . 2.—	Nr. 7. Cinci dialoguri întocmite pentru elevii școlii popor. menite ca producțiuni esamene și alte festivități școl. . . . . — 20
Cuvinte de aur s'au învățături înțelepte date de un părinte ființei s'au, din operele lui J. H. Campe, trad. de I. Sonea 1.60	Imărăția țiganilor pe vârful unui plop de A. Boca Velcherianul . . . . . — 16	Supplex Libellus Valachorum. 1791. — Text original, de Dr. E. Dăian . . . 1.—	Nr. 8. Spiriton și Nicolae (basm) — 12
Dumnezeiasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrisostom, de Ioan Boroș . . . . . — 50	IONEL. Educațiunea unui bun copil, catta pentru părinți și educatori de V. Gr. Borgovan . . . . . 2.—	Suspîn și zimbire. Poesii și prosă de Ant. Popp . . . . . — 80	Nr. 9. Fiul oi (basm) . . . . . — 12
Mama Sfântului Augustin, tradusă de Salba . . . . . 2.—	Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulf . . . . . — 60	Starostele s'au datini dela nuștile Românilor ardeleni de I. Popp Reteg. — 30	Nr. 10. Povestiri și anecdote pop. — 20
Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu . . . . . — 80	Lira Bihoranului. Balade populare de Antoniu Popp . . . . . — 40	Tranșafra și viorele. Poesii populare de I. P. Reteganul. Edițiunea a III. . . — 60	Biblioteca teatrală a „Aurorii”.
Predice pentru Duminicile de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameșului 1.60	Lira Sionului s'au cântarea s'erbătorilor. — Poesii religioase-morale, lucrate după Sf. Scriptură, de A. Boca Velcherianul, cu o precuvântare de G. Simu . . . . . — 50	Țiganul la mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul . . . . . — 16	Nr. 1. Calea dreaptă e cea mai bună comedia într'un act de A. Kotzebue, localisată de Corn. Darabant . . . . . — 20
Istoria icônei Pr. C. Verg. Maria dela Nicula . . . . . — 20	Monolôge de Antoniu Popp:	Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul . . . . . — 16	Nr. 2. Paza Maicii s'finte. Dramă în 2 acte, localisată de Ant. Popp . . . . . — 20
Borete, adecă cântări la morți, adunate de I. Pop Reteganul . . . . . — 80	Nr. 1. Pe neaștepte . . . . . — 08	Ultimul sichestru. Tradițiune de George Simu . . . . . — 12	Nr. 3. Otrava de hârciog. Comedia într'un act, de Ant. Popp . . . . . — 12
Nu m'ă nita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafes, a. — 50	Nr. 2. Pentru ce am rămas flacău bătrân . . . . . — 16	Un cuvânt către frații români despre floxera omenimii s'au vinarsul de Aron Boca . . . . . — 20	Nr. 4. Podopsirea vanității. Dramă într'un act, trad. din limba franceză de Al. Bologa . . . . . — 20
Omul și lumea, cântări funebreale de Aron Boca Velcherianul . . . . . — 16	Nr. 3. La Anul-nou . . . . . — 08	Versuri de dor, adunate din poezii române de A. . . . . — 50	Nr. 5. Di creștii fără voi. Comedia într'un act, de A. Kotzebue, trad. de Corn. Darabant . . . . . — 20
Albina și leneșul de Aron Boca Velcherianul . . . . . — 20	Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut . . . . . — 08	Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv, de V. Gr. Borgovan. Ediția III. 2.40	Nr. 6. Crăcătorul. Comedia într'un act de A. Kotzebue. Localisată de C. Darabant . . . . . — 20
Amintiri din Grecia de Teodor Bulcu, profesor gimn. 1.20	Nr. 5. O pățanie . . . . . — 08	Orar Notiuni din Anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc, de George Cătană . . . . . — 50	Nr. 7. Otrava femeiească, comedia de I. Țințar . . . . . — 20
Buchetul. Culegere de cântece, culesse de I. P. Reteganul, broșat . . . . . — 50	Merinde dela școlă s'au învățături pentru popor, culesse din Țiarul unui școlar, de Dr. Georgiu Popa 1.20	Orar General pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățător, de Georgiu Magyar . . . . . — 80	Nr. 8. Distrașii. Comedia într'un act de C. Darabant . . . . . — 20
Barb Cobzarul. Novela orig. de Emilia Luag . . . . . — 20	Miseriile sociale Novela de P. C. Z. Rovinar . . . . . — 30	Vięta P. C. Verg. Maria, de C. Darabant . . . . . — 30	Cărți de școală aprobate
Cântul în școala populară de Iuliu Pop, învăț. Năsăud, Praxă. Teorie. Cânturi — 60	Musa Someșană. Poesii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și aranjate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade — 05	Zina Câmpiei, de A. Boca Velch. — 16	și recunoscute ca cele mai bune și mai metodice de Vasile Petri:
Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de G. Simu . . . . . — 70	N-rii 76 și 77. Narațune istorice după Wachsmann, de I. Tanco . . . . . — 40	Zisirea lumii, Adam și Eva. Originea s'fintei cruci și cele 12 Vinari, de I. Pop Reteganul . . . . . — 16	Nr. 1. Non ABCD-ar române. Edițiunea XI emendată și aprobată de înaltul minist. reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul s'au nr. 16.006 din a. 1889.
Carnetul roșu. O interesantă novea nihilistă, trad. din germ. de Moșul . . . — 60	Noapți de iaruș. Novele pentru popor de G. Simu 1.20	Cărți de rugăciuni:	Prețul unui exemplar legat . . . . . — 50
Cartea plugariilor s'au povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, crescerea vitelor și celelalte ramuri ale economiei de I. Georgescu . . . . . — 50	Opsaguri. Cât cioplite cât pilitse și la lume împărțite, de I. P. Reteganul — 80	Iceona sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericești, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea măriiului ordinariat diocesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Păteășiu, preot gr. cat. în Hotoan. Ediț. V., corasă și amplificată. — Legată simplu . . . . . 1.—	Legendar s'au carte de citire pentru școlile populare. Partea I-a: pentru al 3-lea și al 4-lea an de școlă. Edițiunea X., emendată și aprobată de înaltul minist. reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul s'au nr. 11.295 din 1889. Un exemplar legat . . . . . — 1.—
Codreanu, Craiul codrului, de George Simu . . . . . — 12	Opera unui om de bine. Novela origin. — continuarea novei „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar . . . . . — 20	legată în pânză 1.60	Tot de același autor:
Cântăreța. Novela de Dem. Dan — 30	Pacălitul. Monolog comic de Antoniu Popp. Prețul . . . . . — 08	legată în piele 3.20	Școala română. Folia pedagogică și didactică pentru interesele institutilor de învățământ și ale organelor acestora. An. III, IV, și V. (I și II. e epuizat). Fiecare an 1 fl., cu porto 2.20
Carmen Sylvia, Prelegere publică ținută prin V. Nicoră, prof. gimn. — Cu portr. M. Sale Reginei României. . . . . — 20	Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 102 pagine, cupinde 103 poezii bine alese și aranjate. Prețul red. (dela cor. 2.40) la 1.20	„ catifea . . . . . 5.— 7.60	Școala practică. Magazin de lecțiuni materii pentru instrucțiunea primară Tom. II, III și VI. (I. e epuizat), fie-care 2.— cu porto 2.20
Chinituri de cari strigă feciorii în joc, de P. Reteganul . . . . . — 56	Povestea Pasenței s'au creștința deșertă populară. De Ar. Boca Velcherianul — 16	Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești, frumos ilustrată. — Prețul unui exemplar legat simplu . . . . . 1.—	Plan de lecțiuni pentru școlile românești. Intocmit pe 30 de s'ep'ămâni — 1.— cu porto . . . . . — 1.—
125 Chinituri de cari strigă feciorii în joc . . . . . — 24	Părintele Nicolae. Schița din viața preșților, de G. Simu . . . . . — 60	legat cu pânză 1.60	Plan de învățământ pentru școlile populare nemaghiare, în înțelesul articolei de lege XXXVIII. din 1868 și 1879. Emis în urma ordinațiunei minist. reg. ung. de culte și instruct. publ. din 29 Iunie 1889. Nr. 17,284. Prețul . . . . . — 1.—
În vârful penei Serieri satirico-umoristice le Anton Popp. I. Monolôge. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare 1.—	Pe atea poporului român, s'au cântări evlavioase pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri s'finte și în procesiuni. Compusă de doi preoți gr. cat. Mureșeni din diec. gr. cat. a Oradei-mare — 20	„ „ piele și aurit 3.20	Legea de pensii pentru învățătorii populari din Ungaria, dimpreună cu ordinațiunile ministeriale publicate în urma preșților . . . . . — 1.—
Din povestile lui Esop de Aron Boca Velcherianul . . . . . — 16	Pe pragnu aormântului. Versuri funebreale, de G. Simu . . . . . — 50	„ „ legătură de lux 5.— 7.60	Scriptologia s'au modul de a învăța și titul scriind. Indreptar pentru învățătorii tractarea cetitului în școlă . . . . . 2.—
Din t'centul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu . . . . . — 60	Păcăt și Tandală. Poveste de G. Cătană — 20	Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești, frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. — Prețul unui exemplar legat . . . . . — 44	„Căl udarul Plugarului” pe anul 1901. Pretul unui exemplar . . . . . — 1.—
Dile negre. Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu. . . — 30	Prietenui s'atenui român. Sfatul în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul 60	Cântecica de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icone frumoase. Prețul unui exemplar legat . . . . . — 20	
Felicitări în poezii și prosă la Anul-Nou, Țina născerei și Țina numelui către tată, mamă, moș, unchi, mătușe, nănași, tatori, preoți, învățatori și binefăcători, precum și alocuțiuni și vorbiri cu diferite ocaziuni școlastice, de George Simu . . . — 40	Probitatea în copilărie. Schița din stera educ. după Ernest Legouvé . . . . . — 12	Vișul Prea S'fintei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Prețul unui exemplar legat și espedat franco este . . . . . — 20	
	Povestile Bănatului, de George Cătană, învățător. Tom. I, II, III a 50 bl., toate 3 tomurile 1.30	Epistola D-ului nostru Isus Christos. Prețul unui esem. legat și spedit franco — 24	
	Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari, de Ar. Boca Velcherianul . . — 20	Din „Literatura populară”, de Domțiu Dogaru.	
		Nr. 1. Moș Toma Bădiceanu, vestitul caraghios al economilor de vite (Mocanilor) din Săcele. Prețul . . . . . — 12	

Tot de aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altele, apărute ori și unde.

Requisite de scris pentru școlă și cancelarie. — Tot soiul de tipărituri oficiose.

Tipografia noastră primesce spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate.

Cataloage se trimit ori și-cui gratis și franco.

Vândătorilor se dă rabatul cuvenit.

Tote comandezile a se adresa la:

Tipografia „AURORA” A. Todoran,
in Gherla — Szamosujvár.